קבא א מיי׳ פ״א מהלי שכנים הלי ד סמג

טבנים הפי ד סתוג עשין פב טוש"ע ח"מ סי" קעא סעיף ג: קבב ב ג מי" שם הלי ה

נוש"ע שם סעיף י:

קבג ד ה מיי' פ"ב שם הלכה ע סמג שם טוש"ע ח"מ ס" קעג סעיף א:

יי. קבד וז טוש״ע ח״מ סי׳

קנה די שום על וו נו ק קנה חט מניי פ"ן מהלי ס"ת הלי טו סמג עשין כה טוש"ע ו"ד ס"

רעג סעיף א וסי׳ רפג סעיף

:6

רבינו גרשום

עשאן אביהן לשכר שהיה רגיל להשכירן כדי שיהא משתכר בו הכי נמי ישכירום ויחלוקו השכר לאמצע: ואם לאו אינו יכול

לומר עני לעשיר גוד והב לי דמי חלקי מן מרחץ ובית לי דמי חלקי מן מרחץ ובית הבד דאין לי במה לישתמש בו כלום או תן לי דמים ממה שאתה משתמש בו

יותר ממני דיכול העשיר לחזור ולומר לעני כו׳.

וחוד הלומו לעני ומן שמיא קנסוהו לאותו עני ואין לו על העשיר כלום אלמא דלית דינא דגוד או אגוד. הכא נמי

אגוד ליכא דאין לעני במה

לפדות אבל בעלמא אמרינז

לפו זון אבל בעלמא אמוינן אית דינא דגוד או אגוד: כל שאילו יחלק כל הני דאמרינן במתני' ואם לאו

גוד או אגוד אלמא אית

רינא דגוד או אגוד וקשיא

מעלי׳

. אותו בדמים דהיינו

: 77

מסורת הש"ם א) הרש"ל גורם: אלא לאו הכי

קאמר, ב) ג) וטירודיי

קה לך עבדים. שיחממו אותו ורחוץ בו ולא מלי עני למימר ליה קנה חלקי: הכא נמי גוד איכא אגוד ליכא. שאין העני אומר לו (כ) אף אני אקנה חלקך שאין לו במה לקנות לפיכך אין יכול לכופו: ושמו עליו. כל דבר שים בו שיעור שאם תחלקנו עדיין יהא עליו שמו הראשון: מעלין אומו בדמים. היינו גוד או אגוד: טול

אתה שיעור ואני פחות. כגון חלר שאין בה שמנה אמות ואמר זה חלוק וטול לך ד׳ אמות ואני המותר: וגוד או אגוד נמי. שלא רצה למחול כלום אלא קנה חלקי או אקנה חלקך: הא דרב יהודה. דאמר גוד או אגוד משמיה דרביה קבלה: בכרך אחד. כל ספריהן עשויין בגליון ואם יביאהו לב"ד לחלקו בזיון הוא: אבל בשחי לריכות. כגון תורה בכרך אחד ונביאים בכרך אחד: חולקין. קס"ד דאפילו אין שניהם רולים וע"כ אין דמיהן שוין ואי לית דינא דגוד או אגוד היאך הוא כופיהו זה יאמר אני לא אתן לך עודף הדמים וגם לא אתן לך היפה שאקבל ממך דמים ולא גרסיי תרוייהו לריכין להאי: בששניהם רולים. הא דשמואל אשניהם רולים דמתניתין קאי דקתני לא יחלוקו ואמר שמואל בשתי כריכות אם שניהם רולים יחלוקו: פילכה ונוולה. לטוות ולחרוג ל״ה ביסתרקי תכשיטי ספסלים שקורין טפי״ד: לים דינא דגוד או אגוד. לכופו לתת דמי העודפים ביפה ולא למכור חלקו: לאו גוד או אגוד הוא. אי לא אמר ליה או קח שתיהם או אקח שתיהם דכל אחת אין בה כדי לאחד: אבל בב' כריכות חולקין. וקס"ד בע"כ של אחד מהן אלמא כי אמר ליה שקול חדא וגוד דמי היתירים או אגוד כייפינן ליה: כל אחד ואחד בפני עלמו. כל ספר וספר של נביאים ושל כתובים לריך להיות כרך לעלמו: בבייתום שמנה נביאים. כל ספרי נביאים שמנה הן: ה"ג וכן בין כל נביה ונביה ובנביה של שנים עשר שלש שיטין ומסיים מלמטה ומתחיל מלמעלה. אם מדמן לו סיום הספר מלמטה בסוף הדף מתחיל ספרו האחר בראש הדף ואינו לריך להניח ריוח חלק ביניהם: כדי לגול עמוד. מניח קלף חלק לגלול על גבי עמוד של עץ שהספר נגלל עליו: וסופו כדי לגול היקף. בסופו מניח חלק גדול כדי לגול בו כל הקיפו שאין עושה שני עמודים לגוללו לאמלעו כמו שאנו

עושין לספר תורה אלא גוללו מתחלתו

לסופו וכורך החלק על כל ההיקף:

קח לך עבדים וירחצו במרחץ קח לך זיתים ובא ועשה בבית הבד התם נמי גוד איכא אגוד ליכא ת"ש יכל שאילו יחלק ושמו עליו חולקין אם לאו מעלין אותו בדמים תנאי היא דתניא מול אתה שיעור ואני פחות שומעין לו רבן שמעון בן גמליאל אומר יאין שומעין לו היכי דמי אילימא כדתני מאי מעמא דרשב"ג אלא לאו חסורי מחסראי והכי קאמר מול אתה שיעור ואני פחות שומעין לו וֹגוד או אגוד נמי שומעין לו ואתא רשב"ג למימר אין שומעין לו לא לעולם כדקתני ודקאמרת מ"ם דרשב"ג משום דאמר ליה אי בדמי לית לי דמי למיתן לך 🕲 במתנה לא ניחא לי דכתיב יושונא מתנות יחיה א"ל אביי לרב יוסף הא דרב יהודה דשמואל היא דתנן יוכתבי הקודש אע"פ ששניהם רוצים לא יחלוקו ואמר שמואל דלא שנו אלא בכרך אחד אבל בשני כריכות חולקין ואי ם"ד לית דינא דגוד או אגוד מאי איריא בכרך אחד אפי' בשני כריכין נמי תרגמא רב שלמן הבששניהן רוצין אמר אמימר הלכתא אית דינא דגוד או אגוד אמר ליה רב אשי לאמימר הא דרב נחמן מאי אמר ליה ילא שמיעא לי כלומר לא סבירא לי ולא והא רב' בר חיננא ורב דימי בר חיננא שבק להו אבוה תרתי אמהתא חדא ידעא אפיא ובשולי וחדא ידעא פילכא ונוולא ואתו לקמיה דרבא ואמר להו ילית דינא דגוד או אגוד שאני התם ידלמר מיבעי ליה תרוייהו ולמר מיבעי ליה תרוייהו כי קאמר ליה שקול את חדא ואנא חדא לאו גוד או אגוד הוא ס(וכי לא מצי למימר הכי) והא כתבי הקדש דתרוייהו מיבעי להו ואמר שמואל לא שנו אלא בכרך אחד אבל בשני כריכין חולקין הא תרגמא רב שלמן 🌣 בשרצו ת"ר "מדביק אדם תורה נביאים וכתובים כאחד דברי ר"מ ר' יהודה אומר תורה בפני עצמה נביאים בפני עצמן וכתובים בפני עצמן וחכ"א כל אחד ואחד בפני עצמו ואמר רבי יהודה מעשה בביתום בן זונין שהיו לו שמנה נביאים מדובקין כאחד על פי ר"א בן עזריה וי"א לא היו לו אלא אחד אחד בפני עצמו 🕫 אמר רבי מעשה והביאו לפנינו תורה נביאים וכתובים מדובקים כאחד והכשרנום "בין חומש

לחומש של תורה ארבעה שימין יוכן בין כל נביא לנביא ובנביא של שנים עשר ג' שימין ומסיים מלמטה ומתחיל מלמעלה ת"ר הרוצה לדבק תורה נביאים וכתובים כאחד מדבק ועושה בראשו כדי לגול עמוד ובסופו כדי לגול היקף ומסיים מלמטה ומתחיל מלמעלה ואם

בסופו ומתחיל בראשו כו' ונראה לי הטעם דאין לו לסיים בסוף הדף אפי׳ יניח ארבעה שיטין משום שמא יבוא לחתוך אבל בין נביא לנביא שאם בא לחתוך חתך ומסיים מלמטה: רערשה בראשו בדי לגול עמוד ובסופו בדי היקף. כן כתוב בכל הספרים וקשה לר״יה דתניא במס׳ סופרים כל הספרים נגללין לתחלתן ולקמן אמר נמי ספר עזרה לתחלתו הוא נגלל ומה שפ׳׳ הקונט׳ מתחלתו לסופו אין הלשון משמע כן וגבי מזוזה אמרינן נמי שכורכין ולקמן אמר נמי ספר עזרה לתחלתו הוא נגלל ומה שפ׳׳ הקונט׳ מתחלתו לסופו אין הלשון משמע כן וגבי מזוזה אמרינן נמי שכורכין

אותה מאחד כלפי שמע דהיינו לתחלתה ובהדיא גרסי′ בירושלמי בפ״ק דמגילה עושה אדם עמוד לספר תורה בסופו ע״כ נראה לר״י דגר′ ועושה בראשו כדי היקף ובסופו כדי לגול עמוד ולרשב"א נראה לקיים גירסת הספרים והכא שאני דאיירי במדביק חורה נביאים וכחובים ואז אין נכון לעשות עמוד בסופו כמו בעלמא שגנאי הוא שתהא תורה נכרכת סביב נביאים וכתובים יי ונראה כאילו נעשית להם שומר מלכלוך לכך עושה כאן עמוד בראשו כדי שתהא חורה מבפנים ונביאים וכתובים מבחוץ ולקמן דמשני לנדדין קתני לא גרס תחלת הספר כדי לגול עמוד וסופו כדי לגול היקף דהתם לא איירי במדביק חורה נביאים וכתובים ואית לן למימר איפכא (י) וברוב ספרים לא גרס אלא לנדדין קתני ותו לא ועוד אומר רשב"א דאפי׳ לספרים דגרסי לה לא קשיא כולי האי דניחא ליה לשנויי דומיא דהך ברייתא דקאי עלה:

דרגבי חצר היכא דליכא די לזה דר' לזה לית דינא דגוד או אגוד אלא תרווייהו ישתמשו ביה מאי אריא בכרך אחד דאין חולקין אפי׳ בב׳ כריכות נמי אין חולקין דשתיהן צריכי להרווייהו כריכות והוי נמי שאין בחד כרך כדי לזה ולא יחלקו אפי׳ בב׳ כריכות אלא ליקום בשותפות אלא ש״מ מדחולקין להם משום דמצי למימר ליה חבריה או חלוק או גוד עלוי דמים ואסב תרוייהו או איגוד עליך ותיסב תרוייהו. תירגמא להם משום דמצ' מימים ליה חבריה או הזרק או גוד עלדי דמים ואטב ותוייהו או איגוד עיךן וחיסבן תרייהו. תריגמא רב שלמן מהא ליכא למשמע מינה הא דינא דאגוד ודקא קשיא לך א"כ אפילו שתי כריכות אמאי חולקין משום כשרצו שניהן להלוק ובשתי כריכות מצי להלוק אבל בכרך אחד לא משום בזיון אבל אי חד מעכב וחד רוצה לא מצי למימר ליה גוד או אגוד. ודרב יהודה [לאו] דשמואל היא. (א"כ): הא דרב נחמן מאי. דאמר לית דינא דגוד. מיפא פת. ובשולי מיני תבשיל. ביסתרקי בל"ע שפיע ואתו לקמיה דרבא אחד היה רוצה בשותפות השפחות ואחד לא היה רוצה והא קא טעין ההוא דלא היה רוצה גוד לעצמך הני תרתי שפחות או אנא איגוד ואמר להו הלכה למעשה לית דינא דגוד או אגוד. דליכא דין

סעיף 6 ובין כל נביא ונביא סעיף 6 ובין כל נביא ונביא שלשה שיטין וכן בין כל נביא ונביא של תרי עשר וגם הוא מכוון במס' סופרים פ"ב ה"ד אבל ברב אלפס איתא כמו הכאן, ז) לעיל, ה) וע׳ מג"א סיי כח ס"ק ד],

תורה אור השלם

ו עכר ביתו בוצע בצע

רש"ש, ו) [גיר' הרמב"ם

והטור וכ"פ בש"ע סי' רפג

הגהות הב"ח

(A) גמ' מ"ם זה הכלל כלעלילו יחלק: (ב) שם למיתן לך ואי במתנה: (ג) שם תרנמה רב שלמו בששניהם רוצים תנו רבגן: (ד) שם ר"ל בו עזריה וחכמים (ה) רש"י ד"ה הכא נמי וכו׳ אומר לו (אף) חו"מ ונ"ב ס"ל או: (ו) תום' ד"ה ועושה וכו' למימר איפכא :ספרים

> לעזי רש"י טפי"ד. שטיח.

מוסף רש"י

קח לך עבדים וירחצו במרחץ. דבההיא חוקה שהניחו אביו יהיה לעולם ולא שהפינה מביד יהיה כעוכם זכה יניחו לו להרבות ולהביא בני אדם במרחץ אלא מבני ביתו (רשב"ם לקמן קעב.). וכתבי הקודש כו'. כ"ד ספרים והיו רגילים לכומבן צגליון . כס״ת שלנו לפיכך גנאי הדבר לחתכן (דעיד יא.)**. כדי לגול** היקף. להקיף כל הכרך (שבת

מוסף תוספות

א. דהא אפי' מ״ד דאמר גוד או איגוד דוקא כשפורע דמים לאלתר ולא על מלוה בשטר ורדאמרינן בקידושין, ...,
נקיט מרגניתא ויהיב
לי׳ חספא. ריטנ״ל.
ר ומד]לא אישתמיט לי׳ חספא. ריטנ״ל.
ב. [מד]לא אישתמיט
תנא לומר [ד]יכול לומר
איגוד אם יש לו מעות.
טס. ג. דסופו וראשו שני לכתוב ולחזור ענין עצמו. שס. אותו חוות ענין עצמו. סט.

T. ונמצא זה ראש הכרך וגנאי הוא שיהא דף
זה משונה על חנם.

דו משונה על ממע
דו משונה. הכא משמע זן לסופן נגללין. שס. דמראשן

רבינו גרשום (המשך)

חלוקה בהני שפחות דכל חד מינייהו צריך לעבודת של הני תרתי שפחות אלא כדקיימי מעיקרא בשותפות לוקמו אלמא לית דינא דגוד כרב נחמן: לעולם . אית דינא דגוד ושאני התם . לעבודת דתרוייהו וכי אמר ליה חד לחבריה שקול את חדא ואוא חדא ואי לא גוד

כחיכות צויכי לכל חד ואפי" () אוקמינן לה דענולם איניבא דשמואל דסבר כדי יהודה דאית דינא דגוד כדי־יקינן צעיכ. ומחרגם כמתרגמינן דעולם לית דינא דגוד ושאני הכא אמאי חולקין שתי כריכות כגון ששניהם רוצין: מדביק אדם כרי בחד כרך. תורה בפני עצמה משום דאי מדביקן אהדדי כי חזרי הדפין של נביאים נמצא שנעשית התורה שימוש לוביאים כל אחד ואחד בפני עצמו. והכשרגום. ובלבד שיניח מן הקלף פנוי ד' שיטין בין חומש לחומש כגון בין סיום בראשית לאלה שמות. של שנים עשר של ספר תרי עשר. מסיים מלמטה כלומר כשיגיע לסיום ספרו מסיימו מלמטה מאותו דף לאלה שמות. של ממער מדף אחר שאע"פ שאין בסיום אותו ספר כדי השלמת כל אותו דף אפי׳ הכי מניח אותו ומתחיל הספר אחר מלמעלה מדף אחר שאע"פ שאין בסיום אותו ספר כדי השלמת כל אותו דף אפי׳ הכי מניח אותו

(לעיל) שמע מינה דלית דינא דגוד או אגוד. וא״ת שאני הכא שאין העבד נותן לו דמים מיד אלא כותב לו שטר

על דמיוא וי"ל דמשמע משום דלא יבטל הוא דכופין הא לאו הכי אין כופין בכל ענין אפי׳ יתן דמים ב: יו אם עשאן לשבר בו׳. לאו דוקא

עשאן לשכר דהוא הדין אפילו עשאן לעצמו אלא שמוצא להשכיר:

ואי ס"ד לית דינא דגוד או אגוד אפי' בשתי כריכות כו'. השתח ס"ד דחולקין כיון שאחד רוצה לחלוק וב׳ כריכות דומיא דכרך אחדג שאין כתוב באחד מה שכתוב באחר כגון יהושע ושמואל ואמאי חולקין בע"כ והא אינם שוין אלא ודאי אית דינא דגוד או אגוד וא״ת אפילו אית דינא דגוד או אגוד אמאי חולקין כיון שכתוב בזה מה שאין בזה ותרוייהו לריכי להאי ולהאי וי"ל דהוי מלי למימר וליטעמיד ולא גרם הכא מה שכתוב במיעוט ספרים ואי ס"ד לית ליה דינא דגוד או אגוד כי היכי דתרוייהו לריכי להאי תרוייהו לריכי להאי דהא כל שכן דאי לא לריכי תרוייהו להאי ולהאי פריך טפי שפיר אי לית ליה דינא דגוד או לגוד למלי חולקין: מדביק אדם תורה נביאים וכתובים כאחד. לע"פ שא"ח שלח יתן נביחים וכתובים על גבי תורה ובמגילה בפ"ב (דף מ.) משמע דאסור להניח ה"מ בשתי כריכות אבל כשהן מדובקין יחד אינו גנאי: רבי יהודה אומר תורה בפני עצמה. לא מפני שאסור להניח זה על

גב זה מלריך שיהא כל אחד בפני עלמו דלא אשכחן שיהא אסור להניח אלא נביאים וכתובים על גבי תורה אבל נביאים על גבי כתובים או איפכא לא אלא היינו טעמא שלא יראה הכל כמו תורה או הכל נביאים כי היכי דאמרי חכמים בתר הכי דבעו שיהא כל נביא ונביא בפני עלמו וע"כ טעמא שלא יהא נראה הכל כמו נביא

אחד כן נראה לרשב"א: ומסיים מדמטה ומתחיד מדמעד'. פי׳ בקונטרס ואינו לריך להניח ד׳ שיטין ונראה לר״י דבין חומש לחומש של תורה לריך להניח ואנביאים דוקא קאמר דאין נריך כדמפרט טעמא לקמן שאם כא לחמוך חומך דאבל בין חומש לחומש של תורה לא מידי דהוי אפרשה פתוחה שאם היה מסיים מלמטה היה לריך להניח שיטה אחת הכא נמי דין הוא להניח בסוף כל חומש פרשה של ד' שיטין ורילב"א מפרש ומסיים מלמטה ומתחיל מלמעלה ולעולם מניח ד׳ שיטין ודוקא בין נביא לנביא אבל בין חומש לחומש לא יסיים מלמטה ומתחיל מלמעלה אפי׳ בהנחת ד׳ שיטין כדאמר בירושלמי בפ״ק דמגילה ולריך שיהא גומר באמלע הדף ומתחיל באמלעיתו ובנביא מסיים

לרב נחמן, תנאי היא דתניא לרב נחמן, תנאי היא דתניא כו' דהיכא דיש לשותפין חצר של ז' אמות לחלוק דלאו ראויה לחלוקה אלא אם כז יש בה ח׳ אמות ואמר ---, אחד לחבירו נחלוק חצר וה וחבירו מעכב ואמר ליה שיעור דין חלוקה הד׳ אמות

ואני אטול פחות הג׳ אמות שומעין לו דאין יכול לעכב עליו הואיל דנותן לו שיעור חלוקה. אי נימ' כדקתני כלומר דליכא שום דברים בהדיהו אלא כדקתני. וגוד או אגוד נמי כלומר דהכי אמר ליה ברור לך אחד מב׳ דברים הללו או טול אתה שיעור ואני פחות או גוד או אגוד ואתא רשב"ג למימר מזה שומעין לו כשאמר לו טול אתה השיעור אבל מגוד או אגוד יכול לעכב עליו דקסבר דלית דינא דגוד או אגוד אלמא תנאי היא: ודקאמרת מאי טעמא דרשב״ג דבטול אתה שיעור נמי אין שומעין דמצי מעכב אידך משום דאמר ליה אותה אמה שאתה רוצה ליתן לי יותר איני מבקש . אותה לא בדמים שאין י חותה לא בומים שאין לי דמים לקנותה וגם במתנה איני מבקשה ולא מצית מוקמת לה בתנאי: הא דרי יהודה דאמר לעיל אית דינא

רגוד או אגוד דשמואל היא

כלומר מינה דשמואל קבלה

כרומו מינודו שמואל קבלדו ולא מינה דרב דרב יהודה הוה תלמיד דרב ותלמיד דשמואל והא מילתא מינה

רשמואל למדה ולא מינה

דרב: אלא בכרך אחד היו נכרכין בראשית ואלה שמות משום הכי אין חולקין משום בדון והיינו

כרך שהיו רגילין לכתוב ספריהן כעין ספר תורה

יהפטרות שאנו כותביז והפטרות שאמו כחובין ולהכי קרי כרך שכרוך כעין מגילה אבל בשתי כריכות בראשית בכרך אחד ואלה

שמות בכרך אחד חולקין

. דליכא בזיוז דספר. ואי ס"

דלגרי חצר הירא דלירא די